

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.VI.35.051/2016/7.

A tanács tagjai: Dr. Sperka Kálmán a tanács elnöke, Dr. Mudráné Dr. Láng Erzsébet előadó bíró, Dr. Sugár Tamás bíró

A felperes: felperes neve

A felperes képviselője: Dr. ... ügyvéd

Az alperes: alperes neve(alperes címe)

Az alperes képviselője: Dr. ... jogtanácsos

A per tárgya: helyi adó ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a felperes

A felülvizsgálati kérelem sorszáma: 16.

Az elsőfokú bíróság neve, határozatának kelte és száma: Tatabányai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2015. szeptember 17-én kelt 3.K.27.322/2014/15. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Tatabányai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 3.K.27.322/2014/15. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000.- (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak felhívásra 1.399.500.- (egymillió-háromszázkilencvenkilencezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A tatabányai, belterületi ... és ... hrsz.-ú ingatlanok tulajdonosa 2005. január 10-től a felperes. Ezen ingatlanokra haszonélvezeti jogot alapító szerződést kötött a ... Alapítvánnyal 2010. december 17-én tíz évi időtartamra. A haszonélvezeti jogot a Tatabányai Körzeti Földhivatal 2011. január 19-én bejegyezte. Ezt követően azonban a szerződést a felek felbontották és a haszonélvezeti jogot a földhivatal 2014. október 28-án törölte. A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (a továbbiakban: Htv.) 12. § és 18. § alapján az Alapítvány az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett vagyoni értékű jog jogosultjaként, mint az adó alanya az adóbevallási kötelezettségének eleget tett, azonban 2012., 2013. évi és 2014. félévi előírt adókra adófizetési kötelezettségét nem teljesítette. Ellene az elsőfokú adóhatóság végrehajtást kezdeményezett, amely azonban csak részben vezetett eredményre. Erre tekintettel az elsőfokú adóhatóság 2013. évre és 2014. első félévére a 9/26803/2014. számú határozatával 10.611.524.- forint telekadó, építményadó és késedelmi pótlék megfizetésére kötelezte a felperesi Kft.-t, mint az ingatlan tulajdonosát. A határozat indokolása szerint a 2013. január 1-től hatályos Htv. 43. § (4) bekezdés értelmében eredménytelen végrehajtás esetén a tulajdonos köteles az adót megfizetni. Ugyanezen indokkal a 9/808/2015. számú határozatával a 2014. második félévi építményadó, telekadó, késedelmi pótlék és végrehajtási költség, azaz összesen 3.383.296.- forint megfizetésére kötelezte az ingatlan tulajdonosát.
- [2] A felperes mindkét elsőfokú határozattal szemben fellebbezést terjesztett elő, de az alperes KEB/004/00911-2/2014. számú határozatával 2014. november 6-án, valamint a KEB/004/00244-2/2015. számú határozatával 2015. február 5-én helybenhagyta az elsőfokú döntéseket, arra hivatkozva, hogy az adó megfizetésére a Htv. 43. § (4) bekezdés értelmében az ingatlan tulajdonosa köteles. Kifejtette, hogy az Art. 1. § (2) bekezdése alapulvételével a hatóságoknak a hatályos jogszabályok alapján kötelességük eljárni. Amennyiben egy jogszabály Alaptörvénybe ütközik, azt csak és kizárólag az Alkotmánybíróság semmisítheti meg, erről a hatóság nem dönthet. Az Art. 4. § (3) bekezdés a) pontja ismeretében a késedelmi pótlék előírását is jogszerűnek tartotta.

A kereseti kérelem

- [3] A felperes mindkét határozattal szemben keresetet nyújtott be, melyeket a bíróság egyesítette és egy eljárásban bírálta el.
- [4] A felperes a kereseteiben először is kérte a határozatoknak az elsőfokú határozatra is kiterjedő hatályon kívül helyezését, mivel a határozatok az Alaptörvény I. cikk 3. §-ába, továbbá a XII. cikk 1. §-ába ütköznek, ezen túlmenően pedig sértik a Jat. 2. § (2) bekezdését. A Htv. 43. § (4) bekezdése 2013. január 1-jén lépett hatályba, ezért a tulajdonos mögöttes felelőssége nem alkalmazható, hiszen a haszonélvezeti jog alapítása ez előtt történt. A Htv. 43. § (2) bekezdése az Alaptörvénybe és a Jat. 2. § (2) bekezdésébe

ütközik.

- [5] Kérte, hogy a bíróság kezdeményezzen az Alkotmánybíróságnál egyedi normakontrollt a Htv. 43. § (4) bekezdése Alaptörvény-ellenességének megállapítására.

Az elsőfokú ítélet

- [6] A bíróság a felperes alkotmánybírósági eljárás kezdeményezésére irányuló indítványát 13. sorszámú végzésével 2015. július 3-án elutasította, melyben egyebek közt kifejtette, hogy a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 155/B. § alapján, továbbá az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: ABtv.) értelmében az alkotmánybírósági eljárásnak bíróság útján történő kezdeményezésére kizárólag Alaptörvény-ellenesség, illetőleg nemzetközi szerződésbe ütközés jogcímén van lehetőség. E körülményre tekintettel a Htv. 43. § (4) bekezdésének, a Jat. 2. § (2) bekezdésébe ütközése nem alkotmánybírósági normakontroll tárgya, noha előbbi jogszabályhellyel kapcsolatban alkotmányossági aggályokat nem látott fennállni.
- [7] A bíróság jogerős ítéletével a kereseteket elutasította. Idézte a Htv. 12. § (1), (2), (3) bekezdéseit, 18. §-át, 43. § (4) bekezdését, az Art. 1. § (2) bekezdését és rögzítette, hogy az elsőfokú adóhatóság a hatályos jogszabálynak megfelelően eljárva köteles volt alkalmazni a Htv. 43. § (4) bekezdését, így jogszerűen kötelezte adófizetésre a felperest, mint tulajdonost. Az Art. 4. § (3) bekezdés a) pontja értelmében jogszerű volt a pótlékfizetés is. A bíróság megállapította, hogy az első- és másodfokú adóhatóság sem anyagi, sem eljárásjogi jogszabályt nem sértett meg. Utalt még az Art. 124/C. § (1) bekezdésére is, mely szerint ha az Alkotmánybíróság egy jogszabály alkotmányba ütközését visszamenőleges hatállyal állapítja meg, akkor az adózónak visszatérítési igénye keletkezik. Ameddig az Alkotmánybíróság, a Kúria, illetőleg Európai Unió Bíróság a jogszabályt meg nem semmisíti, addig az adóhatóságnak azt kötelessége alkalmazni.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [8] A jogerős ítélettel szemben a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, kérte annak hatályon kívül helyezését és helyette a jogszabályoknak megfelelő a kereseti kérelemmel megegyező tartalmú új határozat meghozatalát. Továbbra is hivatkozott arra, hogy az alkalmazott jogszabály az Alaptörvénybe ütközik. Indítványozta, a Htv. 43. § (4) bekezdés alkotmányossági szempontból való vizsgálatát, illetve amennyiben e törvényhely Alaptörvénybe ütközése áll fenn, kérte az Alkotmánybírósághoz fordulni a törvény felülvizsgálata és megsemmisítése érdekében.
- [9] A felperes felülvizsgálati kérelmében is hivatkozott az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésére, 13. § (1) bekezdésére, valamint a

jogalkotásról szóló 2010. évi LXXX. törvény (Jat.) 2. § (2) bekezdésére. A mögöttes felelősséget előíró jogszabályhely hatályba lépésének időpontja 2013. január 1., a haszonélvezeti jog pedig a hatályba lépést megelőzően keletkezett. A jogszabály utólag telepített mögöttes felelősséget a tulajdonosra. A haszonélvezeti jogot a megalapítását követően utólag teszi terheesebbé, mint amilyen az az elvállalás idején volt, ráadásul úgy, hogy a haszonélvezeti jogot a tulajdonos nem mondhatja fel, a felelőssége más magatartásáért áll fenn, mindez pedig a tulajdonjog korlátozását jelenti. A korlátozás meghaladja a feltétlenül szükséges mértéket, aránytalan az elérni kívánt céllal, valamint a Jat. 2. § (2) bekezdésébe is ütközik.

- [10] Nem biztosítja az alaptörvényi és jogalkotási követelmények teljesülését önmagában az, hogy csak 2012. december 31-ét követő időszakra vonatkozó adók tekintetében alkalmazandó a mögöttes felelősség. Nem fejtette ki a bíróság, hogy a hivatkozott Alaptörvény I. cikk (3) bekezdés és XIII. cikk (1) bekezdés sérelmét miért nem látta fennállni, ezen a címen miért nem látta indokoltnak a normakontrollt.
- [11] Az alperes ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [12] A Kúria megállapította, hogy a felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint nem megalapozott.
- [13] A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 275. § (1) és (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló iratok alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között dönt.
- [14] A Kúria megállapította, hogy az elsőfokú jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben foglalt okból nem jogszabálysértő.
- [15] A felülvizsgálati kérelem lényegében két fő elemet tartalmaz, egyrészt kifogásolja, hogy az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezésére irányuló kérelmét a bíróság elutasította, és amelynek indokával sem ért egyet, illetőleg a bíróság nem minden felperesi felvetésre tért ki. Ismételten hangsúlyozta, hogy a Htv. 43. § (4) bekezdése a Jat. 2. § (2) bekezdésébe ütközik.
- [16] A Kúria rögzíti: A Pp. 155/B. § (1) és (3) bekezdése alapján a bíróság hivatalból vagy kérelemre a per tárgyalásának egyidejű felfüggesztésével az Alkotmánybíróságnak a jogszabály, jogszabályi rendelkezés, közjogi szervezetszabályozó eszköz, vagy jogegységi határozat alaptörvény-ellenességének megállapítására, továbbá nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására irányuló eljárását az Alkotmánybíróságról szóló törvényben foglalt szabályok szerint kezdeményezheti. Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: AB tv.) 25. § (1) bekezdés alapján, a bíró az Alkotmánybíróság eljárását akkor köteles kezdeményezni, ha

az előtte folyamatban lévő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, melynek alaptörvény-ellenességét észleli, vagy alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította.

- [17] Amint arra a Kúria a Bírósági határozatok 2014. évi X. számában 317. sorszámon közzétett Mfv.III.10.508/2013. számú eseti döntésében rámutatott, a bíró az AB tv. 25. § (1) bekezdésének első fordulata értelmében, saját meggyőződése szerint dönt arról, hogy fennáll-e az a feltétel, amely alapján köteles az Alkotmánybírósághoz fordulni. A bírónak a konkrét ügyben alkalmazandó norma alaptörvény-ellenességével kapcsolatos aggálya jogi értelmező tevékenysége eredményeként a normának az Alaptörvény rendelkezéseivel, valamint az Alaptörvénynek az Alkotmánybíróság általi értelmezésével való egybevetése eredményeképpen alakul ki. Új eljárásra és az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezésére az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdésében garantált bírói függetlenség sérelme nélkül, jogorvoslati úton a rendes bírósági hierarchiában felette álló bíróság döntésével sem utasítható. Ezt az értelmezést tükrözik a BH 1992. 34. számon és a KGD. 2010. 184. számon közzétett eseti döntések is, amelyekben a Legfelsőbb Bíróság utólagos normakontrollra irányuló bírói kezdeményezésekkel összefüggésben az eljárás felfüggesztésére vonatkozó kérdésekben foglalt állást.
- [18] Az Alkotmánybíróság a 32/2011. (V.5.) AB határozatában (a továbbiakban: ABH) utalva a 152/B/2009. szám alatti határozatára az utólagos konkrét normakontrollra irányuló bírói kezdeményezés jogi intézményével kapcsolatban megállapította, hogy az a bírósági szervezeti hierarchiától független eszköz minden bíró kezében, amennyiben az előtte folyamatban lévő ügyben alkalmazandó jogszabály alkotmányossága tekintetében aggálya támad. A bíró számára adott törvényes eszköz kettős természetű, mivel részben eljárási szabály, részben pedig a konkrét normakontroll egyik formáját rögzítő hatásköri szabály.
- [19] Az Alkotmánybíróság 42/2005. (XI.14.) AB határozatában kimondta azt is, hogy az alkotmánybírósági eljárás megindítására irányuló bírói kezdeményezés az ítélezésben megnyilvánuló bírói függetlenség részeként értelmezendő. A bíró alkotmányos kötelezettségének teljesítését korlátozza, és a bíró ítélezésben megnyilvánuló függetlenségét érinti az, ha a fellebbviteli bíróság az alsóbb fokon eljáró bíró alkotmányossági aggályait megfogalmazó döntését, annak érdemét felülbírálhatja, érdemben hatályon kívül helyezheti és a bírót az eljárás folytatására utasíthatja.
- [20] Mindebből következően nincs jogorvoslati lehetőség a bírónak azon döntésével szemben, melyben állást foglalt, akár az Alkotmánybírósághoz fordulás, akár annak mellőzése kérdésében, nem vitatható akár rendes, akár rendkívüli jogorvoslat keretében a bíró ebben a körben meghozott döntése. Ezért a Kúria érdemben nem foglalhatott állást a felülvizsgálati kérelem azon részét illetően, amely az elsőfokú bíróságnak e tárgyban meghozott végzését, annak

tartalmát kifogásolta.

- [21] Ugyanakkor kérte a felülvizsgálati kérelemben a felperes, hogy a Kúria maga forduljon az Alkotmánybírósághoz ugyanazon oknál fogva, amelyet már a keresetlevelében is felhozott a felperes. A Kúria ezzel kapcsolatban rögzíti, hogy az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezését nem találta indokoltnak, ezért az eljárás felfüggesztését és az Alkotmánybírósághoz fordulást mellőzte. A felvetett jogszabály nem vetett fel alkotmányossági aggályt, melynek további részletes indokolására - hatáskörelvonás okán - nincs kötelezettség.
- [22] Egyetértett a Kúria az elsőfokú bíróságnak a Jat. 2. § (2) bekezdésével kapcsolatos érvelésével, és osztotta azt az elsőfokú ítéleti okfejtést, miszerint az adóhatóság az Art. 1. § (2) bekezdés értelmében mindig a hatályos jogszabályoknak megfelelően köteles eljárni. A jogszabály nem visszamenőleg állapított meg adófizetési kötelezettséget, hanem a jogszabály hatályba lépését követő időszakra. E vonatkozásban nem releváns, hogy a haszonélvezeti jog mikor lett bejegyezve az ingatlan-nyilvántartásba. A Htv. 43. § (4) bekezdése pedig nem telepít utólag mögöttes felelősséget az ingatlan tulajdonosára.
- [23] A Jat. 2. § (2) bekezdés úgy rendelkezik, hogy jogszabály a hatályba lépését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget, nem tehet terhesebbé, valamint nem vonhat el vagy korlátozhat jogot és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé. A Jat. ezen rendelkezését helytelenül értelmezte a felperes a felülvizsgálati kérelmében, amikor úgy vélte, hogy ez a követelmény akkor valósulna meg, ha a mögöttes felelősség csak az azt megállapító jogszabályhely hatályban lépését követően keletkezett vagyoni értékű jogok esetében terhelné a tulajdonost.
- [24] Kétségtelen tény, hogy hatályba lépett a haszonélvezetre vonatkozó szerződés fennállása idején egy a felperesre nem kedvező jogszabályváltozás, ez azonban nem minősül visszamenőleges hátrányos jogalkotásnak, hiszen a jövőre nézve szabályozta az adófizetési kötelezettséget, illetve a tulajdonos mögöttes felelősségét. Ebből következően nem sértett jogszabályt sem az alperes, sem az elsőfokú bíróság, amikor a felperes mögöttes felelősségét megállapította.
- [25] Fentiekre figyelemmel a Kúria az érdemben helyes elsőfokú ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta, lévén az a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat nem sértette meg.

Záró rész

- [26] A Kúria a perköltségről a Pp. 270. § (1) bekezdés alapulvételével alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint rendelkezett és kötelezte a felperest a pernyertes alperest illető perköltség megfizetésére.
- [27] A felülvizsgálati eljárásban felmerült felülvizsgálat illeték

viseléséről a Kúria a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján rendelkezett, szem előtt tartva a felperest terhelő adófizetési kötelezettségben megtestesülő perértéket.

Budapest, 2016. október 5.

Dr. Sperka Kálán s.k. a tanács elnöke, Dr. Mudráné Dr. Láng Erzsébet s.k. előadó bíró, Dr. Sugár Tamás s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő